

College van B&W en Raadsleden Den Haag
T.a.v. Griffie
Postbus 19157
2500 CD Den Haag

Betreft: Reactie van taalaanbieders op 'Toekomst voor Taal' (RIS 181324)
& 'Effectiviteit taaltrajecten volwassenen' (RIS 181327)

Den Haag, 29 september 2011

Geacht College en Raadsleden,

De Haagse Maatschap en 18 ketenpartners roepen op tot gedegen afwegingen met betrekking tot herijking van het taalaanbod in de stad!

In de omslag van een 'verzorgingsstad' naar een 'participatiestad' is van groot belang dat *alle* burgers van Den Haag (dus *niet* alleen lage taalniveaus, WWB-ers en MOE-landers) voldoende (taal-)kennis en vaardigheden hebben om optimaal te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en om economisch zelfstandig te kunnen functioneren.

Door de voorgenomen bezuinigingen op onderwijs, inburgering en arbeidsre-integratie komen deze mogelijkheden in gevaar. Daarom vragen wij het College en de Gemeenteraad om kritisch te kijken naar welk aanbod en voorzieningen er minimaal moeten blijven om een goede infrastructuur op het gebied van opleiding, scholing en talentontwikkeling overeind te houden.

Wij dragen graag bij aan de uitwerking van het taalbeleid tot een concreet aanbod dat voldoet aan de criteria van duurzaamheid en effectiviteit, zodat vrouwen, maar uiteraard ook mannen hiervan optimaal gebruik kunnen maken en als volwaardige Haagse burgers kunnen participeren in onze stad.

Overwegingen hierbij zijn:

- Voldoende taalvaardigheid is cruciaal voor economische zelfstandigheid!
- Taalaanbod en taalbehoefes van vrouwen sluiten nog onvoldoende op elkaar aan.
- Een sluitende taalketen vergroot zowel voor vrouwen als voor mannen kansen op participatie in de stad.

Hoewel er de komende jaren zeker minder middelen beschikbaar komen, geven de bezuinigingen en hiermee gepaard gaande veranderingen in het taalbeleid, *ook* mogelijkheden voor heroverweging en nieuwe inrichting van het taalaanbod in de stad. Taalketenpartners nemen daarom initiatief tot nog meer samenwerking en een (kosten-) effectief aanbod in een doorlopende leerlijn.

Vorige maand brachten de ketenpartners hun visie op de taalketen in concept over aan beleidsambtenaren.

Wij vragen van de gemeente partnerschap, regie en visie. Kortom, een actieve rol in de realisering van overzichtelijk taalaanbod in een doorlopende leerlijn!

De Haagse Maatschap en taal

In de Haagse Maatschap werken maatschappelijke instellingen gezamenlijk aan het wegnemen van knelpunten voor vrouwen die willen instromen in het onderwijs en willen doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Maar liefst 53 % (89.000) van de vrouwen in Den Haag is niet economisch zelfstandig (ongeveer 11.500 vrouwen krijgen een bijstandsuitkering). Daarnaast zijn vrouwen oververtegenwoordigd in de groep laaggeletterden.

De krachtwijken kennen een relatief groot arbeidspotentieel aan vrouwen die kunnen en willen werken.

Partners in De Maatschap werken met grote aantallen kwetsbare vrouwen in de stad die zich verder willen ontwikkelen ten behoeve van henzelf en hun gezin.

Hoofdpijnen

De taalketenpartners adviseren om gezamenlijk met de gemeente te werken aan 3 hoofdpijnen:

1. **Resultaatgericht** werken: een taalaanbod waarin de kosten en het maatschappelijk rendement van de taallessen met elkaar in balans zijn.

Dit houdt in: een keuze voor lange termijn participatieresultaten i.p.v. korte termijn investeringen.

Daarvoor is nodig:

- Inzicht in resultaten van taalaanbod: resultaatmeting (wat is de invloed van de taaltraining op de maatschappelijke participatie van de deelnemers?).
- Een insteek op 'wel willers en kunners' i.p.v. veel energie (lees: tijd en geld) te steken in een aanbod voor 'niet willers en kunners'.
- Een aanbod op maat voor geïsoleerde en laag opgeleide groepen > alfabetisering en NT2 tot A2.
- Van cruciaal belang voor economische zelfstandigheid: een NT2 aanbod boven A2 niveau, gericht op doorstroom naar, of koppeling aan vervolgopleidingen en werk.

Wij uiten hierbij onze grote zorgen over de afbouw van taalonderhoud en taalaanbod *boven A2* (gericht op vervolgopleiding en werk). Niveau A2 is een startniveau ('voor eenvoudige communicatie') en in de regel niet toereikend om duurzaam aan het werk te komen. Alleen voor WWB'ers wordt ingezet op het vergroten van arbeidskansen. Voor werkzoekenden *zonder* uitkering is geen aanbod naar werk en economische zelfstandigheid. Geen uitkering betekent dus geen taallessen gericht op werk of opleiding!

Werkenden of NUG'ers volgen veelal taaltrajecten om het werk te behouden of om door te kunnen stromen naar een (betere) functie, (ander) werk of naar een beroepsopleiding. De taaltrajecten voorkomen dat mensen werkloos worden of werkzoekend blijven.

Kortom, talentontwikkeling en vergroten van arbeidsparticipatie vergt meer dan alleen A2 aanbod: een aanpak waarbij gemeente, werkzoekenden, taalaanbieders en werkgevers gezamenlijk kansen benutten om te participeren en vacatures te vervullen.

2. **Verbeteren van de toegankelijkheid van taalonderwijs: informatievoorziening, advies en begeleiding**

Daarvoor is nodig:

- Een afgestemd plan om informatie en verwijsmogelijkheden van burgers te verbeteren zodat klanten in een *passend* en daarmee *effectief* taalaanbod terechtkomen
- Koppeling van dit plan aan reeds bestaande voorzieningen, zoals informatiepunten, spreek- en adviesuren van gemeente (Den Haag Op Maat) en andere instellingen (I-shops, Brede scholen etc.)
- Toegankelijker en zichtbaarder maken van deze voorzieningen bij professionals en klanten.
- Een overzichtelijke digitale sociale kaart via jekuntmeer.nl: waar wordt welk taalaanbod wanneer gegeven?

3. **Bekostigingsmogelijkheden**

Als het gaat om investeren in opleiding en scholing blijken vrouwen in praktijk vaak nog steeds de sluitpost van het gezin. Bovendien is het voor veel gezinnen niet haalbaar om leningen af te sluiten voor studiekosten. Met de komst van nieuwe wetgeving zijn er daarom zorgen over de bekostiging van taal- en inburgeringscursussen. Wij adviseren om kwetsbare groepen gebruik te laten maken van een studiefonds om hun taallessen te kunnen bekostigen. Tevens vragen wij de gemeente om de nog beschikbare gelden voor educatie zoveel mogelijk in te zetten op een dekkende infrastructuur van A0 tot B2 gelieerd aan arbeidsmarktgerichte opleidingen.

Zoals al eerder benoemd, vraagt het werken aan een infrastructuur waarin het taalaanbod en de potentie in de stad optimaal benut worden, regie en visie vanuit de gemeente. Wij zijn graag bereid om, in

partnerschap met de gemeente, te komen tot een effectieve aanpak om bestaande en door bezuinigingen dreigende toekomstige hiaten binnen het veld te overbruggen en het verbeteren van de taal voor alle Haagse burgers mogelijk te maken.

Namens de taalketen-partners: *Bibliotheek Den Haag, Capabel Taal, Gilde Samenspraak, Haagse Hogeschool, HOF, Importante, Johan de Witt Scholengroep, MOC Heilig Hart, MOOI, het OBV, Ouderenschoolplus, ROC Mondriaan, Sagènn, Stichting Yasmin, Vluchtelingenwerk, Wereldvenster en Zebra.*

Meer informatie?

.....

Voor meer informatie (concept - visie van taalketenpartners en taalketenoverzicht), neemt u contact op met mevrouw Louke Vianen, coördinator van de Haagse Maatschap: telefonisch via 070-3125200 of per email via L.Vianen@dehaagsemaatschap.nl. www.dehaagsemaatschap.nl

Partners taalketen

Bibliotheek Den Haag

Bibliotheek Den Haag: inspiratiebron van de stad. www.dobdenhaag.nl

Capabel Taal

Capabel Taal is een taalaanbieder en exameninstelling waar het niet enkel om theorie draait, maar om het meedoen in de maatschappij. Van inactief naar actief! www.capabeltaal.nl

Gilde Samenspraak

Gilde SamenSprak koppelt Nederlandstalige vrijwilligers aan anderstaligen om samen gesprekken te voeren. In dit taalonderhoudsproject wordt uitsluitend gewerkt met vrijwilligers. www.gildedenhaag.nl

Haagse Hoge School (HHS)

Het schakeljaar: werken aan een actieve studiehouding, voorwaarde voor succesvol studeren aan het HBO. www.dehaagsehogeschool.nl

HOF

HOF wil uw talenten en betrokkenheid middels vrijwillige inzet verder ontwikkelen en verbinden met maatschappelijke vraagstukken. www.hofnet.nl

Importante

Importante, projectbureau voor de vrouwelijke ambitie, start projecten en ondersteunt initiatieven die vrouwen toeleiden naar zelfstandigheid, opleiding of werk. www.importante.nl

Johan de Witt Scholengroep

Het Johan de Witt verzorgt als Brede VO-school onder andere taallessen voor volwassenen op de Zaterdagsschool (taal in de buurt). www.johandewittscholengroep.nl

MOC Heilig Hart

Met de inzet van 16 vrijwilligers biedt het MOC (Multicultureel Ontmoetingscentrum H. Hart) laagdrempelige taalcursussen aan migranten. Door het volgen van de lessen zetten ze een eerste stap naar integratie. www.moc-hart.nl

MOOI

Stichting MOOI verzorgt taalstages, taalmaatjes, laagdrempelige taallessen, taalprogramma voorscholen en is aanbieder van taalbom (een combinatie van taal en bewegen op muziek). www.stichtingmooi.nl

Ouderenschoolplus

In de cursus Ouder en School Plus werken moeders, ouders van voorschool en basisscholen, aan hun eigen ontwikkeling. www.ouderenschoolplus.nl

ROC Mondriaan

ROC Mondriaan biedt voor anderstaligen en voor Nederlandstaligen diverse cursussen gericht op het verbeteren van de Nederlandse taal. Mondriaan verzorgt voor bedrijven een training 'Taal op de werkvloer'. Daarnaast zijn er mogelijkheden om een beroepsopleiding op niveau 1 of 2 te volgen, gecombineerd met extra lessen Nederlandse taal. Deze taalkennisvoorziening, gecombineerd met een Mbo-opleiding, is een bestaande vorm van (vrijwillig) inburgeren. In beroepsopleidingen wordt Nederlandse taal gegeven. www.rocmondriaan.nl

Sagènn

Inwoners van Den Haag die willen of moeten inburgeren zijn welkom om inburgeringslessen of staatsexamencursussen te volgen. Sagènn houdt hiermee rekening met flexibele werktijden van cursisten. Wij zijn 7 dagen in de week geopend om aan deze vraag te voldoen. www.sagenn.nl

Stichting Ontmoeting met Buitenlandse Vrouwen (het OBV)

Het OBV is door de unieke werkwijze-les op maat aan geïsoleerde vrouwen thuis of op een vertrouwde locatie dicht bij huis- de eerste schakel in de Haagse taalketen. Met de inzet van 250 vrijwilligers worden op jaarbasis 600 vrouwen bereikt. www.obvdenhaag.nl

Stichting Yasmin

Voor zelfredzaamheid en zelfstandigheid van niet westerse vrouwen geeft stichting Yasmin met de inzet van zo'n 30 vrijwilligers taalonderhoud, taalstage en doorstroombegeleiding aan niet westerse Haagse vrouwen. www.stichtingyasmin.nl

Vluchtelingenwerk

Met inzet van 60 vrijwilligers ondersteunen we vluchtelingen die zich recent in Den Haag hebben gevestigd bij het zelfstandig gaan functioneren in de samenleving, o.a. door het bieden van maatschappelijke begeleiding tijdens het inburgeringstraject. www.vluchtelingenwerkzuidvleugel.nl

Vrouwenvereniging Moedercentrum De koffiepot

De vrouwenvereniging Moedercentrum de Koffiepot verzorgt in samenwerking met Moedercentrum De Koffiepot van Stichting Mooi (deze laatste is een van de 2 beoogde participatiecentra), laagdrempelige taallessen in niveaugroepen vanaf analfabeten tot en met A2 + een sollicitatietraining. Daarbij wordt door de vrouwenvereniging vanaf januari 2012 ook samengewerkt met taal in de buurt.

Wereldvenster

Met de inzet van zo'n 60 vrijwilligers geeft Wereldvenster taallessen en doorstroombegeleiding aan een bijzondere groep migranten, te weten vluchtelingen. Hiermee krijgen zij perspectief op en vertrouwen in een nieuwe toekomst in Den Haag. www.wereldvenster.nl

Zebra

De VoorleesExpress, is een project waarbij jonge vrijwilligers worden gekoppeld aan gezinnen met kinderen onder de 8 jaar met een taalachterstand. In 20 weken introduceert de vrijwilliger het voorleesritueel in het gezin. Het project draait geheel op vrijwilligers en groeit naar verwachting de komende jaren tot ongeveer 120 gezinnen. www.zebrawelzijn.nl